

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Modernisering af den sociale beskyttelse med henblik på flere og bedre job — en helhedsstrategi, der skal bidrage til virkeliggørelse af målsætningen om, at arbejde skal kunne betale sig«

(KOM(2003) 842 endelig)

(2004/C 302/18)

Kommissionen besluttede den 5. januar 2004 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkeds-mæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Donna St Hill til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 14. juni 2004.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 410. plenarforsamling af 30. juni og 1. juli 2004, mødet den 1. juli, følgende udtalelse med 130 stemmer for, 13 imod og 24 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1 Det Europæiske Råd anmodede dette forår om nærværende meddelelse og mødtes for at drøfte fremskridtene i forbindelse med forbedringen og moderniseringen af de sociale sikringssystemer med henblik på at gøre dem mere »beskæftigelsesvenlige«. Der sigtes mod at opnå dette gennem større vægt på tilskyndelselementets effektivitet (dvs. medlemsstaternes overførselsordninger, forening af familie- og arbejdsliv, pensioner samt tilskud til bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse). Mødet fulgte efter beskæftigelses-taskforcens⁽¹⁾ endelige rapport til Kommissionen i november 2003. Meddelelserne fra begge disse afgørende begivenheder fremhæver Europas største beskæftigelsespolitiske udfordringer og præciserer de reformer, der skal gennemføres, for at EU kan nå de mål, det har sat sig inden for rammerne af Lissabon-strategien.

Der er enighed om, at EU er bagud med realiseringen af dets ambitiøse mål fra Lissabon-topmødet i 2000 om at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe bæredygtig økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed inden 2010. I begge meddelelser anerkendes det, at Lissabon-målene er ambitiøse, men Europa ikke har råd til ikke at nå dem, og at hovedforudsætningen for virkeliggørelsen af Lissabon-målene er medlemsstaternes vilje til at optrappe deres indsats.

På nuværende tidspunkt viser alle officielle indikatorer, at succesen med skabelse af flere og bedre job vil afhænge af følgende fire hovedkrav:

1. Arbejdstagernes og virksomhedernes tilpasningsevne skal øges
2. Flere mennesker skal indsluses og bringes på arbejdsmarkedet
3. Der skal investeres mere effektivt i menneskelig kapital

⁽¹⁾ »Job, job, job — skabe mere beskæftigelse i Europa«. Rapport fra beskæftigelses-taskforcen under ledelse af Wim Kok (november 2003). Se også EØSU's udtalelse om »Foranstaltninger til støtte for beskæftigelsen«, EUT C 110 af 30.4.2004.

4. Bedre forvaltning skal sikre en effektiv gennemførelse af reformer.

Mens disse forudsætninger, som i stor udstrækning befinder sig på udbudssiden, klart henhører under de nationale myndigheders kompetenceområde, tager nærværende udtalelse endvidere fat på nødvendigheden af et ægte offentlig-privat partnerskab for at sikre, at arbejde kan betale sig ved at inddrage arbejdsgivernes ansvarsområder i denne indsats.

1.2 De seneste evalueringer er ligeledes motiveret af bestræbelserne på at sikre, at incitamenterne til at øge udbuddet af arbejdskraft er effektivt afbalancerede med foranstaltningerne til at sikre social beskyttelse for alle, samtidig med at de offentlige udgifters effektivitet på dette område fastholdes. Denne balance er afgørende, hvis landene skal undgå en langsigtet potentiel fare i forbindelse med aldringen af Europas befolkning, et perspektiv, der ikke alene har alvorlige indvirkninger på oprettholdelsen af en optimal arbejdsstyrke, men som også i sig selv truer de sociale sikringssystemers bæredygtighed. Øget deltagelse på arbejdsmarkedet af dårligt stillede grupper, herunder mødre, etniske mindretal, handicappede og unge i usikre job, er et vigtigt mål i opnåelsen af en effektiv kombination af social beskyttelse og jobskabelse. I denne udtalelse nævnes især disse grupper, fordi det set ud fra et politisk synspunkt er mindre meningsfuldt at opstille en udtømmende liste over alle former for handicap, og fordi de ovenfor nævnte grupper finder det svært at overvinde deres handicap på grund af manglende præcision i de politiske traditioner, der fortsat ikke skelner mellem arbejdsmarkedets forskellige ulemper.

1.3 Medlemsstaternes bestræbelser på at reformere deres sociale sikringssystemer på EU-plan med henblik på at gøre dem mere beskæftigelsesorienterede foregår gennem en styrket samordning af politikkerne inden for økonomi, beskæftigelse samt social- og arbejdsmarkedsforhold. Der er blevet opstillet ambitiøse mål på EU-niveau for 2010: at øge den overordnede beskæftigelsesfrekvens til 70 %, kvindernes beskæftigelsesfrekvens til 60 % og beskæftigelsesfrekvensen for personer i aldersgruppen 55-64 år til 50 %. Disse mål understøttes af forskellige retningslinjer og anbefalinger, som indgår i de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og retningslinjerne for beskæftigelsen samt i den åbne koordinationsmetodes fælles mål på området for pension og social integration.

2. Generelle bemærkninger

2.1 Det er vigtigt, at man griber reformen an ud fra et mellemlangt til langt perspektiv, da en øget deltagelse af befolkningen på arbejdsmarkedet også er forbundet med omkostninger, for såvel den arbejdsløse eller ikke-erhvervsaktive som for staten, således at reformerne kan afføde øgede omkostninger, før den økonomiske byrde på staten i form af arbejdsløshed eller underbeskæftigelse eventuelt vil kunne reduceres. De offentlige og private investeringer i forberedelsen af befolkningen til en videnbaseret økonomi og den fortsatte udvikling af den menneskelige kapital, som personer i den erhvervsdygtige alder udgør, er ganske vist langsigtede processer af 20 års varighed, men de giver ikke desto mindre det bedste afkast på investeringer i tilpasningen af et lands arbejdsmarked. Netop for dårligt kvalificerede er det nødvendigt med tilskud fra offentlige og private investeringer i højere kvalifikationer og især tilbud om faglig videreuddannelse fra såvel offentlige institutioners side som fra arbejdsgiverside, således at de kan klare de ændrede krav i en videnbaseret økonomi. Effekten af langsigtede produktivetsforanstaltninger på udbudssiden er, at de reducerer udbuddet af dårligt kvalificeret arbejdskraft og mindsker arbejdsløsheden (navnlig langtidsløshed) samt øger arbejdsstyrkens deltagelsesfrekvens (især hos kvinder) og den samlede produktivitet. Der er her tale om varige resultater. En ren udbudsorienteret strategi er dog ikke tilstrækkelig. Det kræver også en øget efterspørgsel efter arbejdskraft, det vil sige, man skal øge udbuddet af arbejdspladser gennem en aktiv beskæftigelsesvenlig og beskæftigelsesfremmende finanspolitik. Nogle medlemsstater har imidlertid sat fokus på de hurtige resultater, der kan opnås ved at få dårligt kvalificerede personer i arbejde på bekostning af opbygningen af menneskelig kapital, hvorfor de sandsynligvis ikke vil finde varige løsninger på dilemmaet med lav indkomst/ingen indkomst for denne gruppe af arbejdstagere på forskellige tidspunkter i deres arbejdsliv. Således kan virkningerne dø lige så hurtigt hen, som de er opstået, da job med lave kvalifikationskrav ikke er bæredygtige i dagens globale økonomi. Omkostningseffektivitet er derfor et lige så vigtigt element som omkostningsreduktion i denne henseende.

2.2 Mens de traditionelle økonomiske incitamenter i skatte- og overførselsordningerne forbliver kernen i de politikker, der skal sikre, at arbejde kan betale sig, tilkendes andre incitamenter såsom børnepasningsordninger, adgang til særlige hjælpeforanstaltninger for handicappede, uddannelse og sundhedspleje en stadig større rolle. Derfor er nationale helhedsstrategier, der indebærer en lang række økonomiske og andre incitamenter til skabelse og bevarelse af arbejdspladser, at anbefale frem for en strategi, der udelukkende tager én metode i brug ad gangen. Også her bør spørgsmålene om pleje og investering i menneskelig kapital ud fra det langsigtede bæredygtighedsaspekt ansues fra modtagerens synspunkt (f.eks. børn af forældre i arbejde og ikke de arbejdende forældre alene), da disse rettigheder og foranstaltninger danner et nødvendigt grundlag for den hurtige udvikling af menneskelig kapital, man har set på arbejdsmarkedet i de seneste år. EU's strukturfonde burde i højere grad støtte lavt kvalificerede arbejdssøgere og vigtige langsigtede investeringer i menneskelig kapital og social infrastruktur.

2.3 Mens mange medlemsstater sammen med arbejdsmarkedets parter har forøget investeringerne i aktive foranstaltninger

for at hjælpe de personer, der forsøger at komme ind på arbejdsmarkedet igen eller opnå advancement, ved at forbedre deres kvalifikationer og fremme deres beskæftigelsesegnethed, bør der rettes større opmærksomhed mod de udbudsbestemende elementer, herunder anvendelsen af økonomiske incitamenter og fremme af bedste arbejdsgiverpraksis med henblik på at bistå økonomiens sårbare grupper såsom ældre og handicappede arbejdstagere. EØSU opfordrer de kompetente EU-myndigheder til at befordre og forbedre de efterspørgselsfremmende politikker, som påvirker beskæftigelsesfrekvensen og – kvaliteten positivt, og tilskynder til, at der inddrages eksempler på og synspunkter om virksomhedernes sociale ansvar i virkeliggørelsen af Lissabon-målene for beskæftigelsen. Såvel arbejdsgiverne som arbejdstagerne bør deltage i virkeliggørelsen af målsætningen om, at arbejde skal kunne betale sig. De efterspørgselsstimulerende politikker forudsætter derfor en velafbalanceret fremgangsmåde, hvor det bliver muligt for arbejdsgiverne at fokusere på deres vigtigste erhvervsaktiviteter og skabe job, samtidig med at det ligeledes bliver muligt for jobsøgende at finde arbejde, som sikrer deres eksistens, og hvorved de kan tjene flere penge end, hvis de modtog arbejdsløshedsunderstøttelse eller sociale ydelser. Som EØSU allerede har fremført »Skal skatterne og de sociale ydelser i medlemsstaterne indrettes sådan, at det lønner sig for arbejdstagerne at komme ud på arbejdsmarkedet, at blive der og komme fremad ... kombineres med foranstaltninger, der øger antallet af arbejdspladser, som er til rådighed«⁽¹⁾.

2.4 Offentlig støtte til at skabe en bedre sammenhæng mellem arbejds- og familieliv har til formål at hjælpe familier, når de udfører opgaver, som er grundlæggende for selve opbygningen og bevarelsen af samfundet. Det omfatter navnlig støtte til familier, når de føder, opfostrer og uddanner børn, og når de yder omsorg til afhængige familiemedlemmer, herunder især syge, handicappede eller ældre pasningskrævende personer. Befolkningsaldringen gør disse politikker endnu vigtigere som et middel til at vende de faldende fødselstal.

2.5 Det er imidlertid vigtigt, at familiedyelsesordningerne ikke påvirker incitamenterne til at arbejde negativt. I nogle lande bidrager adskillelsen af familiedyelser for forsørgere fra arbejdsløshedsunderstøttelse til at styrke de økonomiske incitamenter til at tage arbejde, navnlig blandt mødre og kvinder, der drager omsorg for ældre familiemedlemmer. Manglende adgang til økonomisk overkommelig børnepasning som følge af høje omkostninger og geografisk utilgængelighed ses som en afgørende hindring for forældrenes, især kvindernes, deltagelse på arbejdsmarkedet. Derfor bør den afgørende rolle, som tilvejebringelsen af tilstrækkelige og overkommelige børnepasningstilbud spiller i indsatsen for at fremme især kvindernes arbejdsmarkedsdeltagelse, i høj grad bifaldes og støttes. I nogle medlemsstater fravælger kvinder i den fødedygtige alder at få børn, da de personlige økonomiske omkostninger, der for kvinder er forbundet med at få børn, ganske enkelt er for høje, hvilket kan sammenlignes med en beskatning af mødre i arbejde. Denne adfærd kan forekomme kortsigtet set ud fra et nationalt perspektiv og er ydermere en besparelse på det forkerte område fra politikernes side, som kunne gøre mere for at stoppe den fortsatte nedgang i de europæiske fødselsrater ved at sikre, at man med finansielle og ikke-finansielle incitamenter øger beskæftigelsesfrekvensen blandt kvinder.

⁽¹⁾ Se EØSU's udtalelse om »Foranstaltninger til støtte for beskæftigelsen«, EUT C 110 af 30.4.2004, pkt. 4.1.

2.6 Erhvervs­mæssig og geografisk mobilitet er afgørende for høj økonomisk effektivitet, og derfor skal der træffes foranstaltninger, der sikrer, at rettigheder fra lovpligtige og arbejdsmarkedsbaserede pensions­systemer opretholdes i tilfælde af, at man skifter arbejdsgiver eller flytter inden for EU. Det er også væsentligt at tænke på dem, der træder ind på arbejdsmarkedet eller skifter fra ansættelse til selvstændig virksomhed for at sikre, at de nyder godt af en rimelig social beskyttelse. Det er også muligt at mindske erhvervs­mobiliteten som en sidste udvej ved at stimulere stagnerende lokale økonomier gennem partnerskaber mellem offentlige og private investorer for at udnytte de lokale arbejdsmarkeder maksimalt. Større erhvervs­mobilitet kan ganske vist føre til overflytning af særlige kvalifikationer fra et område til et andet, men på den anden side bevirker mobilitet også, at mennesker frit kan flytte derhen, hvor der er reel efterspørgsel efter deres kvalifikationer og mulighed for at udnytte en teknologioverførsel, som giver en merværdi til deres nuværende kvalifikationer. Derfor kan mobilitet ikke snævert betragtes som et tab, men snarere som en mere effektiv overførsel af relevante kvalifikationer og talenter til områder, hvor efterspørgslen efter dem er størst.

2.7 Fysisk og mental uarbejdsdygtighed forringer kraftigt arbejdskraftudbuddet især blandt de 50- og 60-årige, som er hovedmålgruppen for den europæiske strategi for, at arbejde skal kunne betale sig. I visse medlemsstater er op til en femtedel, ja sågar en fjerdedel af folk i aldersgruppen 55-59 og 60-64 på invaliderente. Dette tyder på væsentlige belastninger på det nuværende arbejdsmarked med en voldsom fysisk og psykisk nedslidning. Problemet, som kan sættes i forbindelse med sundheden på arbejdspladsen, skal imødegås gennem en præventiv indsats for sikkerheds- og sundhedsbeskyttelse på arbejdspladsen og forbedring af arbejdsvilkårene. Så længe der ikke er tale om fuldstændig uarbejdsdygtighed, men udelukkende om delvist tab af arbejdsevnen, er der ringe muligheder for, at de berørte personer kan få et arbejde, der er tilpasset deres arbejdsevnes begrænsninger. Derfor skal udbuddet af arbejdspladser på dette område øges med henblik på også at give mennesker med begrænset arbejdsevne en chance. Mange mennesker, som befinder sig i denne situation med skjult arbejdsløshed, ville dog foretrække en lønnet aktivitet, hvis de stadig besidder en betydelig arbejdskapacitet. Medlemsstaterne må træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at arbejdsløsheds- og invalideydelse ikke tvinger de handicappede arbejdstagere ind i en arbejdsløshedsfælde, men derimod øger komplementariteten mellem de forskellige niveauer af socialpolitikken til fordel for de handicappede arbejdstagere. Man må dog erkende, at uarbejdsdygtighed befinder sig i et spektrum af arbejds­egnethed, og ny tænkning definerer uarbejdsdygtighed som en arbejdshæmmende reaktion fra samfundets side over for individet snarere end et fysisk eller andet problem, som afgør om en person er arbejdsejnet eller ej. I denne sammenhæng vil udvalget advare imod politikker, som uforvarende fører til, at det reelle arbejdsløshedsniveau skjules. Selv om man fortsat skal varetage og imødekomme handicappedes behov, er det dog afgørende med et nærmere samarbejde mellem medlemsstaterne om overholdelse og fremme af udvekslingen af bedste praksis inden for invaliditetspolitikken. Afgørende er derfor også en åben ramme for koordinering af god praksis og positive tiltag til tilvejebringelse af ydelse til fremme af beskæftigelsen og selvstændig virksomhed blandt dem, som har nogen form for fysisk og åndelig handicap.

2.8 Hvad angår ældre arbejdstagere, satte Det Europæiske Råd i Stockholm sig det ambitiøse mål at øge beskæftigelses­raten i aldersgruppen 55-64 til 50 % (hvor den i 2002 var 40,1 % og for aldersgruppen 60-64 sågar på 25 %). Det Europæiske Råd i Barcelona fastsatte et yderligere ambitiøst mål for medlemsstaterne, nemlig inden 2010 at gennemføre foranstaltninger til at forhøje den gennemsnitlige effektive pensionsalder med fem år. Opnåelsen af disse mål vil have afgørende betydning for den sociale beskyttelses fremtidige finansielle bæredygtighed og især sikringen af et rimeligt indkomstniveau til fremtidige pensionister. Udvalget betragter i princippet dette som en fornuftig målsætning, såfremt arbejdsmarkedet også giver mulighed for beskæftigelse af ældre arbejdstagere, og hvis der træffes særlige foranstaltninger med henblik på at forbedre disses langsigtede beskæftigelses­egnethed. Hvis der ikke er nok passende arbejdspladser for ældre, vil dette krav først og fremmest føre til stigende ledighed og lavere pensioner.

3. Særlige bemærkninger

3.1 Målet med at arbejde skal betale sig er ikke blot et spørgsmål om specifikke målrettede økonomiske politikker, men også et spørgsmål om en proces. Et område, der er moden til reform, er den situation, hvor arbejdstagere forlader lønnet beskæftigelse inden opnåelse af pensionsalderen. For eksempel er det i mange medlemsstater muligt for folk med lange opsparingsperioder at blive pensionsberettigede før, de har nået den normale pensionsalder, hvilket i øvrigt ofte er forbundet med betydelige finansielle ulemper. Disse arbejdstagere kan eventuelt yde et økonomisk bidrag, hvorfor man bør gøre det lettere at fortsætte især ved at skabe rammebetingelser på arbejdsmarkedet, der i højere grad tager hensyn til de ældres behov. For kvinders vedkommende er deres tidlige tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet ikke altid frivillig, men ofte forbundet med forskelsbehandling af kvinder på arbejdspladsen. Dette giver sig også udslag i kvinders pensions­rettigheder. De fleste kvinder har oplevet afbrydelser af deres erhvervs­mæssige karriere på grund af moderskab, børnepasning og pleje af ældre, har oplevet at blive indgrupperet i usikre lavtlønnede kvindejobs samt ramt af løngabet mellem kønnene, hvilket alt sammen er med til at mindske længden, antallet og højden af deres bidrags­betalinger til pensions­systemerne og kan kun forringe de økonomiske udsigter for kvinderne som pensionister ved før tiden at afbryde deres lønnede beskæftigelse. Fattigdom rammer i stigende grad kvinder, hvilket længe har været anledning til bekymring, og aldringen af Europas befolkning kræver omgående politisk opmærksomhed med henblik på at øge kvindernes økonomiske indflydelse i løbet af livet. F.eks. ville efter­virkningerne af diskriminationen af kvinder i deres aktive arbejdsliv blive mildnet væsentligt, hvis man i forbindelse med beregningen af pensions­rettigheder lagde større vægt på erstatnings­perioder for børnepasnings­perioderne.

3.2 Et andet område, hvor offentlig inaktivitet skal overvindes og relevante administrative reformer gennemføres, er at sikre, at bestræbelserne på at arbejde betaler sig overholder princippet om ligebehandling mellem mænd og kvinder. I visse nye medlemsstater begrænses kvinders adgang til beskæftigelse af social- og beskæftigelsespolitiske foranstaltninger, hvorimod andre fremmer en høj kvindelig beskæftigelses­frekvens med

hjælp af yderligere skatte- og socialpolitiske foranstaltninger. Disse tidligere usædvanligt høje beskæftigelseskvoter er faldet under overgangen til markedsøkonomi. Det er væsentligt, at de fremskridt, som de kvindelige arbejdstagere har opnået på vej mod fuld beskæftigelse, ikke ofres i ligestillingsblinde bestræbelser på at omstrukturere økonomierne i de nye medlemsstater. De nationale politiske beslutningstagere skal tilskyndes til at prioritere de arbejdstagere, for hvem den største udfordring består i arbejde, der lønner sig, snarere end fortsat at lade som om, at alle grupper af arbejdsløse eller underbeskæftigede er lige dårligt stillede.

4. Særlige bemærkninger til enkelte af Kommissionens syv lærdomme

4.1 EØSU mener (første lærdom), at idéen om at oprette nye instrumenter til social beskyttelse, uanset den bedre udnyttelse af de allerede eksisterende, ikke bør afvises, men udforskes nærmere og gøres komplementære. De meget opsplittede og heterogene støtteordninger og ydelser, der er rettet mod de unge, harmonerer f.eks. ikke længere med, at dette livsafsnit i den enkeltes tilværelse nu er længere end nogensinde. I mangel af instrumenter til social beskyttelse, der er specifikt rettet mod denne aldersgruppe, tvinges en række unge til at foretage forhadte uddannelsesvalg og vælge job med for lave kvalifikationskrav, med alvorlige konsekvenser for dem gennem hele deres livsforløb og tilsvarende besparelser på sociale udgifter. Mangelen på nye instrumenter, der kan sikre social beskyttelse gennem hele arbejdslivet — med mulighed for at veksle mellem perioder med uddannelse, perioder med beskæftigelse og perioder med omsorgsansvar uden risiko for hverken udstødelse eller fattigdom — hæmmer ligeledes i høj grad mobiliteten og fleksibiliteten på arbejdsmarkedet (sjette lærdom).

4.2 EØSU finder det yderst vigtigt at rette særlig opmærksomhed mod de mellemfristede virkninger af den lange række af initiativer, som er blevet iværksat i medlemsstaterne i form af sociale ydelser med en »aktiverende« effekt.

4.3 EØSU mener, at tiden nu er inde til at indføre stærke incitamenter på EU-plan (navnlig incitamenter, der er rettet mod, og som gennemføres i samarbejde med arbejdsmarkedets parter), som fremmer koordineringen af supplerende beskyttelsesordninger, der som påpeget af Kommissionen vil være et vigtigt element i den sociale beskyttelse (syvende lærdom).

5. Konklusioner og henstillinger

5.1 Udvalget opfordrer EU's medlemsstater til at samordne deres bestræbelser på, at arbejde kan betale sig ved at gøre beskæftigelse til et reelt alternativ, der økonomisk set er mere

tiltrækkende end arbejdsløshed og social bistand, ved at give sig i kast med de mange hindringer for lønnet beskæftigelse. Medlemsstaternes politikker bør sikre beskæftigelse til arbejdstagere med ringe indkomst og uddannelse samt undgå fattigdoms- og arbejdsløshedsfælder. Den største udfordring for medlemsstaterne, når arbejde skal kunne betale sig, er at fastlægge et fælles og rimeligt niveau for støtte til indtrædelse på og udtrædelse af arbejdsmarkedet, som fastholder incitamentet til at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. Udvalget skelner mellem foranstaltninger, som sigter på hurtigt at give dårligt kvalificerede fordele i korte og begrænsede perioder og mere langsigtede investeringer i menneskelig kapital, der er nøglen til at sikre, at arbejde betaler sig permanent og på lang sigt især for de mest sårbare.

5.2 Udvalget fremhæver de betydelige muligheder, som private virksomheder og arbejdsgivere har for at bidrage til opnåelsen af de beskæftigelsespolitiske mål i EU. Der bør udfoldes bestræbelser på at fastlægge gennemførlige efterspørgselspolitikker, som sigter på at ændre arbejdsgivernes forhold på måder, der fremmer opnåelsen af Lissabonmålsætningerne om skabelse af bedre og bæredygtig beskæftigelse i hele Europa. Kommissionen bør tilvejebringe og udbrede eksempler og erfaringer med, at god virksomhedsledelse har skabt flere og bedre arbejdspladser samt søge muligheder for at gentage succeserne.

5.3 Man bør ikke blot støtte god praksis, men også sanktionere upassende opførsel fra arbejdsgiverside herunder forskelsbehandling baseret på køn, race, seksuel orientering, religion eller alder for at støtte innovation, øge beskæftigelsen og forlænge arbejdslivet i de europæiske økonomier. Forskelsbehandling inden for arbejdslivet tvinger begavede mennesker over i undergrundsøkonomien eller den uformelle sektor, hvor produktiviteten er lav, tilskyndelserne til at uddanne sig og investere er ringe, og den sociale beskyttelse er ikke-eksisterende. Denne irrationelle økonomiske forhold berøver ikke blot Europa økonomisk konkurrenceevne, men fratager også de nationale økonomier hårdt tiltrængte skatteindtægter.

5.4 I medlemsstaterne er der således behov for en lang række instrumenter og tilskudsordninger støttet af en kraftig koordinering til styring af udbuddet og efterspørgslen efter arbejdskraft. Man bør nøje afveje og forudse den kombinerede virkning af ydelser og skatteniveau på husholdningernes indkomst. Især bør man være opmærksom på de incitamentsstrukturer, disse skaber for indkomstsvage husholdninger. Af andre foranstaltninger af betydning for en helhedsstrategi for arbejde, der betaler sig, er allerede nævnt foranstaltninger som børnepasning, fleksibel arbejdstid, jobsikkerhed, beskæftigelsesmæssig mobilitet og uddannelsesmuligheder.

Bruxelles, den 1. juli 2004

Roger BRIESCH

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg